

การวิเคราะห์ความต้องการและการใช้เนื้อหาสารสนเทศของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

The Analysis of Need and Using Information Contents of Graduate Students in Bangkok Metropolitan

สุเมธ กาญจนกิจธรรม*

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ความต้องการและการใช้เนื้อหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการเนื้อหาสารสนเทศ การใช้เนื้อหาสารสนเทศ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้เนื้อหาสารสนเทศและความแตกต่างของความต้องการเนื้อหาและการใช้เนื้อหาสารสนเทศ ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจำแนกตามความสามารถด้านอาชีพ ตำแหน่งหน้าที่การทำงาน และลักษณะการใช้บริการ สารสนเทศมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน โดยใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูลจากนิสิต นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในมหาวิทยาลัยจำนวน 24 แห่ง ปีการศึกษา 2547 รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,135 ชุดได้รับแบบสอบถามคืนมา 927 ชุดคิดเป็นร้อยละ 80.20 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) และการเปรียบเทียบรายคู่ของเชฟเฟ่ (Sheffe's test)

ผลการวิจัยพบว่า นิสิต นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน มีความต้องการเนื้อหาและการใช้เนื้อหาสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก สารสนเทศที่มีบริการระดับมหาวิทยาลัยของรัฐ นิสิต นักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษามีความต้องการใช้เนื้อหาได้แก่ ฐานข้อมูลสำหรับวิชาชีพ เมื่อพิจารณาประเภทสารสนเทศ มีรายข้อปรากฏว่า ตำราและเอกสารประกอบคำสอน วิทยานิพนธ์ วารสารและหนังสือพิมพ์ นักศึกษามีความต้องการและใช้เนื้อหาสารสนเทศอยู่ในระดับมาก เช่นกัน ส่วนสารสนเทศที่นิสิต นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัย เอกชนมีความต้องการเนื้อหาและการใช้เนื้อหา ได้แก่ ตำราและเอกสารประกอบคำบรรยาย แต่เมื่อพิจารณาประเภทสารสนเทศเป็นรายข้อปรากฏว่า ฐานข้อมูลสำหรับวิชาชีพ วิทยานิพนธ์ หนังสืออ้างอิง วารสารและหนังสือพิมพ์ นักศึกษามีความต้องการและการใช้เนื้อหาสารสนเทศอยู่ในระดับมาก

สำหรับปัญหาที่เกี่ยวกับการใช้เนื้อหาสารสนเทศของนิสิต นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัย ของรัฐและเอกชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งปัญหาของนิสิต นักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐ ได้แก่ ด้านไม่สามารถตัดสินใจเลือกใช้เนื้อหาที่เหมาะสมจากสารสนเทศภายนอกในห้องสมุดประเภท โสตทัศนศึกษา ฐานข้อมูลสำหรับวิชาชีพ ลิ้งพิมพ์พิเศษอื่นๆ และลิ้งพิมพ์รัฐบาล ส่วนด้านไม่สามารถเข้าถึงเนื้อหาและไม่สามารถแก้ไขปัญหา การลืมค้นข้อมูลจากสารสนเทศภายนอกห้องสมุดได้แก่ ประเภท โสตทัศนศึกษา ฐานข้อมูลสำหรับวิชาชีพ ลิ้งพิมพ์พิเศษอื่นๆ ส่วนด้าน

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีปatum

ไม่ทราบแหล่งทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการภายใต้ห้องสมุดได้แก่ ฐานข้อมูลสำเร็จรูป และโลตัสหัตถศิลป์ ในขณะที่ปัญหาการใช้เนื้อหาสารสนเทศของนิสิต นักศึกษาจะตัดสินใจเลือกใช้เนื้อหาที่เหมาะสมจากสารสนเทศภายใต้ห้องสมุด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะด้านไม่สามารถตัดสินใจเลือกใช้เนื้อหาที่เหมาะสมจากสารสนเทศภายใต้ห้องสมุด ได้แก่ ประเภทวิทยานิพนธ์ โลตัสหัตถศิลป์ ฐานข้อมูลสำเร็จรูป ตำราและเอกสารประกอบคำสอนและลิ้งค์พิมพ์รู้บุล ส่วนด้านไม่สามารถเข้าถึงเนื้อหาและไม่สามารถแก้ไขปัญหาการลืบค้นข้อมูลจากสารสนเทศภายใต้ห้องสมุด ได้แก่ ประเภทฐานข้อมูลสำเร็จรูป โลตัสหัตถศิลป์ วิทยานิพนธ์ สำหรับด้านไม่ทราบแหล่งทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการภายใต้ห้องสมุด ได้แก่ ประเภทฐานข้อมูลสำเร็จรูป โลตัสหัตถศิลป์

โดยเฉพาะความแตกต่างของความต้องการเนื้อหาและการใช้เนื้อหาสารสนเทศจำแนกตามความสามารถด้านอาชีพพบว่า นิสิต นักศึกษาจะตั้งบัญชีติดต่อกันมากที่สุด รองลงมาเป็นนักศึกษาแพทย์และเอกสารที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความต้องการเนื้อหาสารสนเทศโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ส่วนการใช้เนื้อหาสารสนเทศมีความสามารถไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย นอกจากนี้ผู้คนจำนวนมากที่มาใช้บริการพบว่า นิสิต นักศึกษาจะตั้งบัญชีติดต่อกันมากที่สุด รองลงมาเป็นนักศึกษาแพทย์และเอกสารที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานที่แตกต่างกัน มีความต้องการเนื้อหาสารสนเทศโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ส่วนการใช้เนื้อหาสารสนเทศมีความสามารถไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย อย่างไรก็ตาม ด้านลักษณะการใช้บริการสารสนเทศที่แตกต่างกัน มีความต้องการเนื้อหาสารสนเทศโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ส่วนการใช้เนื้อหาสารสนเทศในงานบริการต่างๆ พบร่วมกับความสามารถในการใช้เนื้อหาสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย

Abstract

The research on Analysis of Need and Usage of Information Contents of Graduate Students in Bangkok Metropolitan has four purposes folds. Firstly, it aims to measure the need information contents of graduate students in public and private universities. Secondly, it aims to study the usage information content. Thirdly, it aims to find the problem of usage information content. Fourthly, it aims to study the difference between need and usage information content of graduate students by devices with capacity towards, occupations, positions or title of how to use information services during studies in public and private universities.

The sampling used were graduate students from public and private universities in Bangkok Metropolitan in totaling 1,135. Data Collection tools consisted of questionnaires sent to 1,135 users with 927 (80.20 %) were responded, in 2004. Statistics employed for data analysis were percentage, means, standard deviation, analysis of variance (ANOVA), Sheffe's test.

The major findings were as follows :

1. Most of graduate students in public universities and private universities had needed and used information content at a high level; in the case of commercial database, graduate students received of information the righteousness, reliable, to the point for the contents. In addition, they could exchange information among each other When the topics were considered individually, they appear that for Text and Document, Thesis, Journal and Newspaper, students had needed and used information content at a high level. For private universities, most of graduate students had needed and used information content as in, text and document, graduate students used the contents base on curriculum. When the topics were considered individually, they appear that for Commercial Database, Thesis, References, Journal and Newspaper, students used of information content.

2 The problems of usage of information content of graduate students in public universities and private universities had needed and used information contents were at a medium level, at the same as; for the incapacity to use decision making for information contents in library, such as audiovisual aid, commercial database were higher than extra printing and government printing. About the unable to access on how to solve or to search information contents in library, The audiovisual aid, commercial database were higher than extra printing. However, for the part of the unable to find the sources inside the library was the same as the commercial database ,Audiovisual Aid which was at a medium Level. For the problem of using information contents of graduate students in private universities, were using information contents in particularly, the incapacity to use decision making for information contents in library, such as thesis, audiovisual aid, commercial database, text and document, government printing. However, the Part of need information resources cannot find the sources inside the library, such as commercial database, audiovisual aid.

3. The difference between need and usage of the information content devices at various occupations were statistically different with one another at .05, but using information contents were negative statistically different with one another at .05, with positions or title of how to use information services were statistically different with one another at .05. For using information contents were negative and statistically different with one another at .05. About to use the information service in different need and usage of information content were statistically different with one another at .05, but using information contents were statistically different with one another at .05

บทนำ

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ในอนาคตสามารถใช้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ใช้ห้องสมุด ฉะนั้นการก้าวหน้าไปสู่การเป็นห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ที่มีความพร้อมไปด้วยสื่อข้อมูลต่างๆ ของอีลร์นนิง (e-learning) ด้วยการให้บริการข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ครอบคลุมถึงทั่วโลก ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศกับการสื่อสารที่เหมาะสมเพื่อให้มีการแบ่งปันการใช้ทรัพยากรต่างๆ ร่วมกันด้วยการปรับเปลี่ยนระบบการให้บริการด้านทรัพยากรสารสนเทศแก่นบุคลากรห้องสมุดในการปฏิบัติหน้าที่ โดยเน้นส่งเสริมให้เกิดนักศึกษาและดับบันทิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดเพื่อการอ่านและเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ในวิชาชีพ ดังที่เรียกว่า สังคมสารสนเทศ (information society) ซึ่งแสดงถึงความก้าวหน้าทั้งทางด้านอุตสาหกรรม เทคโนโลยี และก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศ จากการเป็นผู้ใช้บริการที่มีประสิทธิภาพในการแสวงหาความรู้หรือมีความสามารถในการเรียนรู้ในเรื่องของการตัดสินใจ ตลอดจนสามารถแข่งขันได้ในภาระภาคอาชีพต่างๆ

ฉะนั้นห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน จึงมุ่งดำเนินการด้านบริหารงานที่เน้นทำอย่างไรจึงจะทำให้ห้องสมุดมีศรีษะไว น่าเข้าใช้หรือเป็นสถานที่ดึงดูดใจให้ผู้ใช้บริการอย่างเข้ามายใช้ ด้วยการสร้างบรรยายกาศสบายๆ อบอุ่น เป็นกันเอง กับการออกแบบครุภัณฑ์ ด้วยดีไซน์เก๋ๆ จัดวางไว้ตามมุมต่างๆ ตกแต่งให้โปร่งโล่ง และดูน่าันน การจัดวางหนังสือภายในห้องการวิจัย หนังสือ ให้ผู้ใช้ที่สนใจเลือกหยิบอ่านได้ตามต้องการ และที่สำคัญมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยช่วยเสริมสร้างการค้นคว้าได้อย่างสะดวก รวดเร็ว เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน ส่วนด้านผู้ผลิตทรัพยากรสารสนเทศ

ได้ใช้เทคโนโลยีต่างๆ ในการจัดการและเผยแพร่ข้อมูล เช่น ลักษณะ online หรือ offline ซึ่งมีผลตอบแทนสูง ด้านบริมาณตัวเล่มเอกสารลดน้อยลง และการสืบค้นข้อมูลจะอยู่ในสถานะของการเข้าถึง (access) มากกว่าการครอบครอง (holding) ดังนั้นการที่นิสิต นักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาสามารถหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ต้องใช้เวลาสำหรับการศึกษาค้นคว้าจากทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดมีบริการภายใต้มหาวิทยาลัย เพื่อเรียนรู้ข้อมูลใหม่ๆ โดยนักศึกษาส่วนมากคาดหวังว่าจะสามารถนำเสนอแบบสิ่งบางอย่างที่สนใจตามความต้องการ และสามารถใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน หรือการค้นคว้าวิจัย ในประเด็นด้านเนื้อหา แหล่งข้อมูล รูปแบบและการเข้าถึงสารสนเทศ ตลอดจนปัญหาในการใช้บริการ จะช่วยให้เกิดนักศึกษาและดับบันทิตศึกษาสามารถแสวงหาสารสนเทศที่ต้องการ ให้เป็นผู้รู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเอง จึงทำให้มีการเปลี่ยนแปลงงานบริการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนไทยในอนาคต

วัตถุประสงค์ของ การวิจัย

- เพื่อศึกษาความต้องการเนื้อหาสารสนเทศของนักศึกษาและดับบันทิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
- เพื่อศึกษาการใช้เนื้อหาสารสนเทศของนักศึกษาและดับบันทิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
- เพื่อศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้เนื้อหาสารสนเทศของนักศึกษาและดับบันทิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
- เพื่อศึกษาความแตกต่างของความต้องการเนื้อหาและการใช้เนื้อหาสารสนเทศของนักศึกษาและดับบันทิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ขอบเขตของ
การวิจัย
ต้องการและกา
บัณฑิตศึกษา
ที่เข้าใช้บริการ
ภาคค่ำและภา
ปีการศึกษา 25
เนื้อหาสารสนเทศ
สารสนเทศทุกๆ
ตลอดจนเปรียบ
เนื้อหาสารสนเทศ
จำแนกตามอาชี
การใช้บริการส
บริการที่ใช้ประ

ประชากร

1. นิสิต
มหาวิทยาลัยของ
11 แห่ง ได้แก่
มนุษยศาสตร์ และ
เทคโนโลยี

2. นิสิต

มหาวิทยาลัยและ
ปริมณฑล 13 แห่ง¹
วิชามมนุษยศาสตร์
และเทคโนโลยี

ตัวแปรที่

ลักษณะตำแหน่ง
สารสนเทศ

ตัวแปรที่

แล้วปัญหาที่เกี่ย

แบบประเมินมูลค่าต่อห้องสมุด
และการลีบคัน (cost) มากกว่า
ค่าใช้จ่ายและเอกสาร
และเอกสารที่ให้บริการห้องสมุดมหาวิทยาลัยในช่วงปี พ.ศ. 2547 ที่มีความต้องการเนื้อหากับการใช้เนื้อหาสารสนเทศ และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้เนื้อหาสารสนเทศทุกประนีท เพื่อการศึกษาค้นคว้าและวิจัย ตลอดจนเปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการ เนื้อหาสารสนเทศของนิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามอาชีพ ตำแหน่งหน้าที่การทำงาน และลักษณะการใช้บริการสารสนเทศ ในช่วงเวลาที่ต้องการและบริการที่ใช้ประจำ

มหาวิทยาลัยของรัฐ
ปริญญาโท
สารสนเทศของ
มหาวิทยาลัยของรัฐ
ปริญนา
นักการใช้เนื้อหา
ภาษาไทยลัพย์
การและปริญนา
องความต้องการ
นักศึกษาดับ
และเอกสารในเขต

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งคึกษาและวิเคราะห์ความต้องการและการใช้เนื้อหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในเชิงกรุบทุกมิติและประเมินผลที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการห้องสมุดมหาวิทยาลัยในช่วงปี พ.ศ. 2547 ที่มีความต้องการเนื้อหากับการใช้เนื้อหาสารสนเทศ และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้เนื้อหาสารสนเทศทุกประนีท เพื่อการศึกษาค้นคว้าและวิจัยตลอดจนเปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการ เนื้อหาสารสนเทศของนิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามอาชีพ ตำแหน่งหน้าที่การทำงาน และลักษณะการใช้บริการสารสนเทศ ในช่วงเวลาที่ต้องการและบริการที่ใช้ประจำ

ประชากรที่ศึกษาแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

- นิสิต นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 11 แห่ง ได้แก่ นิสิต นักศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี จำนวน 68,806 คน
- นิสิต นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในมหาวิทยาลัยของเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 13 แห่ง ได้แก่ นิสิต นักศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชานุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี จำนวน 9,244 คน

ตัวแปรที่ศึกษาตัวแปรต้น ได้แก่ ลักษณะอาชีพ ลักษณะตำแหน่งหน้าที่การทำงานและลักษณะการใช้บริการสารสนเทศ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการการใช้เนื้อหา และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้เนื้อหาสารสนเทศ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานจัดทำและงานบริการทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดมหาวิทยาลัยครึ่งปีทุกให้ตรงตามความต้องการเนื้อหาสารสนเทศและการใช้เนื้อหาสารสนเทศของผู้ใช้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (exploratory research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการ เนื้อหาสารสนเทศ การใช้เนื้อหาสารสนเทศ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้เนื้อหาสารสนเทศ และความแตกต่าง ของความต้องการเนื้อหา และการใช้เนื้อหาสารสนเทศ ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล โดยดำเนินการศึกษาค้นคว้าด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นิสิต นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 24 แห่ง รวมจำนวนห้องสื้น 78,050 คน ซึ่งศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 1-2 ปีการศึกษา 2547

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบ Stratified Sampling จาก Netman Allocate (อ้างถึงใน สุรินทร์ นิยามากุร 2542 : 78-112) ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ได้จำนวน 1,135 คน และพิจารณากำหนดความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างที่ระดับมาก ลบร้อยละ 5 ด้วยความเชื่อมั่น ร้อยละ 85 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามซึ่งผู้จัดสร้างขึ้นเป็น 3 ตอน โดยผู้จัดทำเป็นค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามคือ ลัมประลิทช์แอลฟาราของครอนบาก (Cronbach Method) หัวขอต่อไปนี้

- ตอนที่ 1. ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม
 ตอนที่ 2. ความต้องการเนื้อหาสารสนเทศและการใช้เนื้อหาสารสนเทศด้วยบันทึกคึกข่าย
 ตอนที่ 3. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้เนื้อหาสารสนเทศด้วยบันทึกคึกข่าย

โดยผู้วิจัยได้กำหนดการตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นคำตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ช่วงระดับ คะแนนให้เลือกตอบ ผู้วิจัยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ส่งให้แก่กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ 1-2 ปีการศึกษา 2547 โดยร่วมตั้งแต่เดือน กันยายน 2547 - เมษายน 2548 รวมระยะเวลา 8 เดือน ซึ่งผู้วิจัยตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ จากนิสิต นักศึกษาระดับบัณฑิตคึกขามมหาวิทยาลัยของรัฐ และเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 24 แห่ง ที่ได้ส่งแบบสอบถามรวมทั้งสิ้นจำนวน 1,135 ชุด ได้รับคืนเพียง 927 ชุด จากนั้นผู้วิจัยนำไปวิเคราะห์ข้อมูล พบร่วมแบบสอบถามสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.76 สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) การเปรียบเทียบรายคู่เชฟเฟ่ (Sheffe's test) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความต้องการและการใช้เนื้อหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตคึกขามมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปรากฏผลดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่าสถานภาพ นักศึกษาระดับบัณฑิตคึกขามมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนที่ตอบแบบสอบถาม โดยรวมเป็นเพศชาย (ร้อยละ 58.04) เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 41.96)

กลุ่มวิชาตามคณะที่คึกขามของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตคึกขามมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน โดยรวมเป็นกลุ่มวิชามนุสชยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ร้อยละ 65.16) เป็นกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ร้อยละ 34.84) การประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับบัณฑิตคึกขามทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนโดยรวมประกอบอาชีพอื่นๆ ได้แก่ เจ้าของกิจการงานอิสระ เป็นต้น (ร้อยละ 43.80) งานเอกสาร (ร้อยละ 30.20) รับราชการ (ร้อยละ 21.36) และรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 4.64) ตามลำดับ

ตำแหน่งหน้าที่การงานของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนโดยรวมเป็น นิสิต นักศึกษาระดับบัณฑิตคึกขาม (ร้อยละ 47.57) ผู้ใต้บังคับบัญชา หัวหน้างาน และผู้อำนวยการหรือผู้จัดการ (ร้อยละ 33.23, 12.41, 6.80 ตามลำดับ) ประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนโดยรวมมีประสบการณ์การทำงาน 1-3 ปี (ร้อยละ 33.12) อื่นๆ (ร้อยละ 23.30) 4-9 ปี (ร้อยละ 22.98) 10 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 20.60) ตามลำดับ ส่วนการใช้บริการสารสนเทศ เป็นประจำของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนโดยรวมใช้งานบริการยีม-คืน (ร้อยละ 34.76) งานบริการช่วยด้านคล้าและวิจัย (ร้อยละ 33.26) งานบริการสารสนเทศและเอกสาร (ร้อยละ 22.17) งานบริการโลหัตศนคึกขาม (ร้อยละ 7.71) และอื่นๆ (ร้อยละ 2.11) ตามลำดับ การเข้าใช้บริการสารสนเทศในห้องสมุดของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนโดยรวมมาใช้บริการเป็นครั้งคราว (ร้อยละ 37.62) ใช้ผ่านอินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 33.37) มาใช้บริการในห้องสมุด

สม่ำเสมอ (ร้อยละ อื่นๆ (ร้อยละ 0.21)

ประเภทสาหั้งมหาวิทยาลัยของเอกสารประกอบคำ (ร้อยละ 18.37) หนังสือพิมพ์ (ร้อยละ 13.37) ฐานข้อมูลล (ร้อยละ 3.92) โสดิเศษอื่นๆ (ร้อยละ

ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวม เปิดภาคปลายภาค (ร้อยละ 20.85) ปิด (ร้อยละ 4.00) ตาม

ความสามารถของผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวม เคยใช้ระบบ 42.99) เคยใช้ระบบ (ร้อยละ 37.12) ไม่เคยใช้ (ร้อยละ 10.68) และอินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 10.68) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การใช้เนื้อหาสารสนเทศ

ผลการวิจัยและ การใช้เนื้อหาสารคึกขามมหาวิทยาลัยที่เนื้อหาสารสนเทศและอยู่ในระดับมาก ($X = 3.1$

สม่ำเสมอ (ร้อยละ 26.89) ไม่เคยเข้าใช้ (ร้อยละ 1.47)
อื่นๆ (ร้อยละ 0.29) ตามลำดับ

ประธานาธิบดีที่ใช้ของผู้ต่ออบรมแบบสอดคล้อง
ทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนโดยรวม เป็นตำราและ
เอกสารประกอบคำบรรยาย (ร้อยละ 19.26) วิทยานิพนธ์
(ร้อยละ 18.37) หนังสือทั่วไป (ร้อยละ 16.33) วารสารและ
หนังสือพิมพ์ (ร้อยละ 14.23) หนังสืออ้างอิง (ร้อยละ
13.37) ฐานข้อมูลสำเร็จวุฒิ (ร้อยละ 6.97) ลิ้งพิมพ์รัฐบาล
(ร้อยละ 3.92) โสตหัตตนศึกษา (ร้อยละ 3.66) ลิ้งพิมพ์
พิเศษอื่นๆ (ร้อยละ 3.09) และอื่นๆ (ร้อยละ 0.80)

ตามลำดับ ช่วงเวลาที่ต้องการใช้สารสนเทศของผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน โดยรวม เปิดภาคการศึกษา (ร้อยละ 37.65) ก่อนสอบปลายภาค (ร้อยละ 22.85) ระหว่างสอบกลางภาค (ร้อยละ 20.85) ปิดภาคการศึกษา (ร้อยละ 14.64) อื่นๆ (ร้อยละ 4.00) ตามลำดับ

ความสามารถในการใช้บริการห้องสมุดของผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน โดยรวม เคดี้ใช้ระบบอัตโนมัติภายในห้องสมุด (ร้อยละ 42.99) เคดี้ใช้ระบบอัตโนมัติผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 37.12) ไม่เคดี้ใช้ระบบอัตโนมัติภายในห้องสมุด (ร้อยละ 10.68) เคดี้ใช้ระบบอัตโนมัติผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 8.58) อื่นๆ (ร้อยละ 0.63) ตามลำดับ

**ตอนที่ 2 ความต้องการเงื่อนไขสารสนเทศและ
การใช้เงื่อนไขสารสนเทศระดับบัญชีต่อไป**

ผลการวิจัยพบว่าความต้องการเนื้อสารสนเทศ
และการใช้เนื้อหาสารสนเทศของนักศึกษาจะดับบันทึก
คึกคัก มากวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชน มีความต้องการ
เนื้อหาสารสนเทศและมีการใช้เนื้อหาสารสนเทศโดยรวม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D = 0.93, $X = 3.71$,
S.D = 0.97, $\bar{X} = 3.80$, S.D = 0.91, $X = 3.69$, S.D =

0.98 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของนักศึกษา ทั้งของรู้และเอกสารเข้าที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รู้เข้ามูล สำเร็จรูป กับต่ำรำและเอกสารประกอบคำบรรยาย นักศึกษามหาวิทยาลัยของรู้และเอกสารมีความต้องการ เนื้อหาสารสนเทศอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D = 0.86, $X = 4.17$, S.D = 0.76) ขณะเดียวกันนักศึกษามีการใช้ เนื้อหาสารสนเทศอยู่ในระดับมาก เช่น ($X = 3.96$, S.D = 0.94, $X = 3.93$, S.D = 0.83)

ตอนที่ 3 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้เนื้อหาสารสนเทศด้านภูมิศาสตร์คึกคัก

ผลการวิจัยพบว่าปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้เนื้อหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ด้านที่ไม่สามารถตัดสินใจเลือกใช้เนื้อหาที่เหมาะสมจากสารสนเทศภายในห้องสมุดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.91$, S.D = 1.16 และ $X = 2.87$, S.D = 1.05) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือประเภท โสตทัศนศึกษา และฐานข้อมูลลำไرجรูป ส่วนด้านไม่สามารถเข้าถึงเนื้อหาและไม่สามารถแก้ไขปัญหาการสืบค้นข้อมูลจากสารสนเทศภายในห้องสมุดทั้งของรัฐและเอกชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($X = 2.74$, S.D = 1.22 และ $X = 2.75$, S.D = 1.05) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ประเภทโสตทัศนศึกษาและฐานข้อมูลลำไرجรูป สำหรับด้านไม่ทราบแหล่งที่มาของเอกสาร สารสนเทศที่ต้องการภายในห้องสมุด โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง ($X = 2.85$, S.D = 1.16 และ $X = 2.47$, S.D = 1.12) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ประเภทฐานข้อมูลลำไرجรูป

**ตอนที่ 4 ความแตกต่างของความต้องการเนื้อหา
และการใช้เนื้อหาสารสนเทศของนักศึกษาจะดับบล์ทิศ
คึกขามทางวิทยาลัยของรัฐและเอกชน จำแนกตาม
ความสามารถด้านอาชีพ ตำแหน่งหน้าที่การทำงานและ
ลักษณะภารกิจในการสารสนเทศ**

ผลการวิจัยพบว่าความแตกต่างของความต้องการเนื้อหาและการใช้เนื้อหาสารสนเทศของนักศึกษาจะดับบันฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน จำแนกตามความสามารถด้านอาชีพ พบว่านักศึกษามีอาชีพที่แตกต่างกัน มีความต้องการเนื้อหาสารสนเทศโดยรวมแตกต่างกันระหว่างกลุ่ม อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ได้แก่ อาชีพ วิชาชาระการงานเอกชน และอื่นๆ เช่น เจ้าของกิจการงานอิสระ เป็นต้น สำหรับการใช้เนื้อหาสารสนเทศระหว่างกลุ่มอาชีพต่างๆ ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน การใช้เนื้อหาสารสนเทศไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

ส่วนการจำแนกตามความสามารถด้านตำแหน่งหน้าที่การงานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนพบว่า นักศึกษามีตำแหน่งหน้าที่การงานที่แตกต่างกัน มีความต้องการเนื้อหาสารสนเทศโดยรวมระหว่างกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 3 สำหรับการใช้เนื้อหาสารสนเทศระหว่างกลุ่มของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีความสามารถไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4

นอกจากนี้การจำแนกตามความสามารถด้านลักษณะการใช้บริการสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนที่แตกต่างกันพบว่า มีความต้องการเนื้อหาสารสนเทศโดยรวมระหว่างกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5 สำหรับการใช้เนื้อหาสารสนเทศในงานบริการต่างๆ ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน มีลักษณะการใช้บริการสารสนเทศโดยรวมระหว่างกลุ่มแตกต่างกัน

อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 6

จกป Bradley

ผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นสำหรับการอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ศึกษาความต้องการเนื้อหาสารสนเทศและการใช้เนื้อหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน

1.1 ความต้องการเนื้อหาและการใช้เนื้อหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐผลการวิจัยพบว่า มีความต้องการเนื้อหาสารสนเทศอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาในประเด็นรายการที่สอบถาม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มีความต้องการเนื้อหาสารสนเทศจากทรัพยากรที่มีบริการภายในห้องสมุด ได้แก่ ฐานข้อมูลสำหรับวิจัยที่เป็นเช่นนี้ เพราะฐานข้อมูลเป็นแหล่งสารสนเทศที่มีความสำคัญต่อผู้ใช้ ในการเลือกค้นสามารถทำได้ถ้าตัวนักวิชาการค้นด้วยมือ มีความนำเสนอเชื่อถือเพื่อทราบได้จากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องอีกทั้งมีการเชื่อมโยงกับระบบโทรศัพท์มือถือที่ทันสมัย ด้วยเหตุผลที่ว่าฐานข้อมูลในยุคปัจจุบันมีการแข่งขันด้านข้อมูล และยังสามารถค้นหาหรือปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติมข้อมูลที่มีอยู่ให้ทันสมัยตลอดเวลา นอกจากนี้ยังสามารถเก็บข้อมูลได้เป็นจำนวนมาก มาก ในส่วนของนักศึกษาที่เรียนกว่า ชั้นปีที่ 2 รวม อย่างไรก็ตาม วีระสุภา กิจ (2545 : 183-185) กล่าวว่าสารสนเทศที่มีคุณลักษณะเชิงคุณภาพสามารถแบ่งออก 4 ประการ ได้แก่ ประการที่หนึ่ง ความตรงกรณี ประการที่สอง ความทันต่อเวลา ประการที่สาม ความแม่น ประการสุดท้าย ความสามารถทวนสอบได้ ส่วนการใช้เนื้อหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐผลการวิจัย พบร่วมกันในระดับมากเช่นกัน สาเหตุ

เพรเวร่า
ตามวัตถุ
และนำไป
กับ ด้วย
เจ
นักศึกษา
ต้องการ
ได้แก่ ต่ำ
การเรียน
การค้นค
เพื่อให้
นอกจาก
มีความต
ทางวิชา
ปริญญา^โ
ใหม่ๆ ใน
มัคคุด
หนังสือว
งชั้นประ
สันสนุน
ที่พบว่า
การศึกษา
มากที่สุด
สารนิเทศ
ความต้อง^น
นักศึกษา
สารนิเทศ
สารสนเทศ
เอกสารผด
สารสนเทศ
รายงานที่
ความต้อง

พื้นไปตาม
การอภิปราย
สารสนเทศ
ดับบันทิต
และการใช้
มัลติมีเดีย
ในการต้องการ
ให้พิจารณาใน
มัลติมีเดีย
ทรัพยากรที่มี
ลักษณะที่เป็น
มาตรฐานที่มีความ
ก้าวหน้ากว่า
เนื้อหาได้จาก
ผู้สอนระบบ
ฐานข้อมูลใน
มัลติมีเดีย
ที่มีอยู่ให้นั่นหมาย
ความต้องการ
ที่มีจำนวน
มากตาม วีระ
การสอนที่มี
มาก 4 ประการ
คือ ประการที่ส่อง
เงา ประการที่ส่อง
แสง ประการที่ใช้
ในการใช้เนื้อหา
ทางวิทยาศาสตร์
และประการที่ใช้
ในการใช้เนื้อหา
ทางภาษาต่างๆ

เพราจะว่าหักกีฬาสามารถค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้ตามวัตถุประสงค์ของแต่ละคน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และนำไปปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้อง กับ คณฑ์ ก้าวีธิบูล (2543 : 15)

เมื่อพิจารณาประเภททรัพยากรสารสนเทศที่นักศึกษาระดับบัณฑิตคีกษาทางวิทยาลัยของรัฐ มีความต้องการเนื้อหาและการใช้เนื้อหาสารสนเทศใกล้เคียงกัน ได้แก่ ตำราและเอกสารประกอบการบรรยาย เพราะใน การเรียนการสอนของแต่ละหลักสูตรนักศึกษาต้องมี การค้นคว้าหาความรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้ความสมบูรณ์ของเนื้อหาสาขาวิชาต่างๆ นอกจากนี้ยังมีสารสนเทศที่นักศึกษาระดับบัณฑิตคีกษา มีความต้องการเนื้อหาเป็นวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นผลงานทางวิชาการของนักศึกษาระดับบัณฑิตคีกษาและดับบัณฑิตคีกษาทางวิทยาศาสตร์และปริญญาเอก ที่เน้นการค้นพบวิทยาการใหม่ๆ ในสาขาวิชาต่างๆ มีความน่าเชื่อถือ และผู้ที่คีกษา มากคาดหวังให้ผลงานวิจัยมีคุณค่าทางวิชาการเหมือนหนังสือวิชาการ สอดคล้องกับแนวคิดของ ชัชวาลย์ วงศ์ประเสริฐ (2537 : 13) อีกทั้งข้อความข้างต้นยัง สนับสนุนให้ความของ พิชชุดา ครุวนันต์ (2541 : 95) ที่พูดว่า ปัจจัยที่มีผลผลกระทบต่อการใช้สารนิเทศเพื่อ กำกับดูแลนักศึกษาค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา มากที่สุดคือ ความทันสมัยของสารนิเทศ ปริมาณของ สารนิเทศ เครื่องมือช่วยการเข้าถึงสารนิเทศ ตลอดจน ความต้องการในการใช้ประโยชน์จากสารนิเทศ ดังนั้น นักศึกษาระดับบัณฑิตคีกษาในสาขาวิชาที่ต่างกันมีการใช้ สารนิเทศที่ไม่แตกต่างกัน

1.2 ความต้องการเนื้อหา และการใช้เนื้อหา สารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตคีกษาทางวิทยาลัย เอกชนผลการวิจัยพบว่า มีความต้องการเนื้อหา สารสนเทศอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาในประเด็น รายการที่สอบถาม นักศึกษาระดับบัณฑิตคีกษามี ความต้องการเนื้อหาสารสนเทศจากทรัพยากรที่มีบริการ

ภายในห้องสมุด ได้แก่ ประเภท ตำราและเอกสาร ประกอบคำบรรยาย ซึ่งมีลักษณะความคิดเห็นตรงกัน ประเด็นเดียวกับนักศึกษาระดับบัณฑิตคีกษาของ มหาวิทยาลัยของรัฐที่เกี่ยวข้องกับด้านเนื้อหาสารสนเทศ ปัจจุบันมีการค้นคว้าเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ให้สาระน่ารู้ มี ความสมบูรณ์และมีการนำมาประยุกต์ใช้ ในเนื้อหาสารสนเทศเรื่องนั้นๆ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะ การสร้าง ตำราเรียนวิชาต่างๆ ให้แก่นักศึกษาระดับบัณฑิตคีกษา ของมหาวิทยาลัยเอกชนจะดูดีและรวดเร็วในการจัดทำ ทรัพยากรสารสนเทศที่มีขั้นตอนไม่ยุ่งยาก แต่ถ้า พิจารณาในประเด็นรายการที่สอบถามพบว่า นักศึกษา มีความต้องการเนื้อหาและการใช้เนื้อหาสารสนเทศ ที่ใกล้เคียงรองลงมาคือ ฐานข้อมูลสำเร็จรูปที่เลือกสรร มาบริการนักศึกษาตามกลุ่มเป้าหมายเฉพาะหรือทั่วไป ของแต่ละหลักสูตร ล้วนประดิษฐ์ของสารสนเทศประเภท วิทยานิพนธ์นั้น นักศึกษามีความต้องการเนื้อหาสารสนเทศที่ค้นพบวิทยาการใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับ ความทันสมัยสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัยโดยมีการใช้ ภาษาที่เข้าใจง่าย และให้เนื้อหาตามความเป็นจริง (ลิทธิรัฐ แสงเจริญ. 2545 : 58)

2. คีกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้เนื้อหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตคีกษาทางวิทยาลัย ของรัฐและเอกชน

2.1 ปัญหาการใช้เนื้อหาสารสนเทศของ นักศึกษาระดับบัณฑิตคีกษาทางวิทยาลัยของรัฐ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการใช้เนื้อหาสารสนเทศทั้งสาม ด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมี สองประเด็นคือ นักศึกษามีปัญหาไม่สามารถตัดสินใจ เลือกใช้เนื้อหาหรือไม่สามารถเข้าถึงเนื้อหา และไม่ สามารถแก้ไขปัญหาการลืบคัน กับไม่ทราบแหล่ง ทรัพยากรที่ต้องการจากสารสนเทศภายในห้องสมุด ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศประเภทโสตทัศนคีกษา กับ ฐานข้อมูลสำเร็จรูป ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษา

มีสภาพการมาเรียนแต่ก็ต่างกัน เช่น เรียนภาคปกติ ภาคค่ำ ภาคพิเศษ เป็นต้น จะนั่งผู้ใช้บริการห้องสมุด จึงมีหลายประเภท และความต้องการเนื้อหาขึ้นอยู่กับเวลาในการใช้สารสนเทศที่ต้องการประกอบกับการกิจกรรมที่รับผิดชอบ จึงมีพัฒนาระบบการใช้เนื้อหาสารสนเทศ แตกต่างกัน สอดคล้องกับ งงชัย สันติวงศ์ (2530 : 22) และจันทร์เพ็ญ สิงหนุด (2547 : 47) พบว่า นักศึกษา ที่มาเรียนเพียงอย่างเดียวจะมีพัฒนาระบบการใช้สารสนเทศ ที่มีความแตกต่างมากกว่านักศึกษาที่เรียนกับทำงานด้วย และมีการใช้แหล่งสารสนเทศประจำ ได้แก่ สำนักหอสมุด บรรณารักษ์ ศูนย์สารสนเทศ นอกจากนี้การใช้เนื้อหาสารสนเทศของนักศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อการทำรายงาน การศึกษาค้นคว้าอิสระ การเตรียมทำวิทยานิพนธ์ หรือเพิ่มพูนความรู้ที่ไป ดังนั้นความต้องการใช้ทรัพยากร ประเภทโสตทัศนวัสดุ และฐานข้อมูลสำหรับวิจัย รวมถึง จึงมีปัญหาสำหรับนักศึกษา ซึ่งจิราพรรณ สวัสดิพงษ์ (2547 : 85-86) กล่าวว่า สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยต่างๆ ควร มีรูปแบบของการจัดการ ส่งเสริมการเรียนรู้และ จัดกิจกรรมในรูปของการจัดฝึกอบรมการใช้บริการ ประเภทต่างๆ ให้เกินนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.2 ปัญหาการใช้เนื้อหาสารสนเทศของนักศึกษาจะมีความต้องการใช้เนื้อหาสารสนเทศทั้งสาม ด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมี ส่องประเด็นที่มีลักษณะปัญหา เช่น ดียกับนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐคือ นักศึกษามี ปัญหามีความสามารถตัดสินใจเลือกใช้เนื้อหาหรือไม่สามารถเข้าถึงเนื้อหา และไม่สามารถแก้ไขปัญหาการสืบค้นกับ ไม่ทราบแหล่งทรัพยากรที่ต้องการจากสารสนเทศภายใน ห้องสมุด ได้แก่ ประเภทวิทยานิพนธ์ โสตทัศนศึกษา ฐานข้อมูลสำหรับวิจัย ที่เป็นเช่นนี้ เพราะในการใช้บริการ สารสนเทศของนักศึกษามีความต้องการที่เป็นเรื่องเฉพาะของแต่ละบุคคลค่อนข้างชัดเจน จึงเกิดความ

คาดหวังว่าเนื้อหาที่ค้นคว้าควรตรงตามความจำเป็น ที่ตั้งไว้ ทำนองเดียวกันกับ อ้วนไไฟ ศิริรัตนพงษ์ (2546 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาการใช้สารนิเทศ มีจำนวนไม่เพียงพอ กับความต้องการใช้และไม่มีสารนิเทศตามที่นักศึกษาต้องการใช้ ซึ่งคล้ายคลึงกับ ผุลศิ นนทคำนันท์ (2542 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาที่นักศึกษาประสบใน การแสวงหาสารนิเทศบนอินเทอร์เน็ตคือ ไม่สามารถติดต่อ กับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการสารนิเทศบน อินเทอร์เน็ต

3. คึกชากความแตกต่างของความต้องการเนื้อหา และการใช้เนื้อหาสารสนเทศของนักศึกษาจะดับปั้นติด คึกชาก จำแนกตามความสามารถด้านอาชีพ ตำแหน่ง หน้าที่การทำงาน และลักษณะการใช้บริการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน

3.1 ความแตกต่างของความต้องการ เนื้อหาและ การใช้เนื้อหาสารสนเทศของนักศึกษาจะดับปั้นติด บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนที่มีอาชีพ แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมระหว่างกลุ่ม แตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 1 แสดงว่า อาชีพรับราชการ งานเอกสาร และอาชีพอื่นๆ เช่น เจ้าของกิจการ งานอิสระ เป็นต้น มีความต้องการเนื้อหา แตกต่างกัน เพราะความจำเป็นต้องมีสารนิเทศสำหรับ ปฏิบัติหน้าที่หรือการตัดสินใจ และยังมีสภาพแวดล้อม อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศ จึงเป็นไปเพื่อสนองตอบวัตถุประสงค์ของแต่ละบุคคล ส่วนอาชีพรัฐวิสาหกิจที่เป็นองค์กรอิสระ นักศึกษามี พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศอย่างรุ่งรื่นและให้ ความสำคัญสูงที่แสวงหา นอกจากนี้การใช้เนื้อหาสารสนเทศระหว่างกลุ่มอาชีพต่างๆ ของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า มีความสามารถไม่แตกต่างกัน มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ของการวิจัยข้อที่ 2 แสดงว่า ความต้องการของผู้ใช้

สามารถกำหนด สารสนเทศ และการศึกษาค้น ชื่อส่วนใหญ่เขียน ฉบับไปใช้ เนื่อง ตามกระแสขอ เหตุให้การใช้เนื้อ ตามไปด้วยอย่าง และการใช้เนื้อ คึกชากทางวิชา การงานที่แตกต กลุ่มแตกต่างกัน เป็นไปตามสม ดำเนินแห่งหน้าที่ มีความต้องการเพ ผู้ใต้บังคับบัญชา ที่เป็นเช่นนี้เพรา บริการทรัพยา เทคนิโอลูย์สารส ระหว่างห้องสมุด ชั่วโมง จึงทำให้ ไม่จำกัด จำนวน เนื้อหาที่ต้องการ ในรูป Electron ได้ทันที หรือมีค กำรใช้เนื้อหาสา กรรม ผลการวิจ มีระดับนัยสำคัญ ของการวิจัยข้อที่ : ต้องนาบริการทรั ตามความต้องก ได้ค่อนข้างมาก

ความจำเป็น
พงษ์ (2546 :
ก. มีจำนวน
กรณีศึกษาที่
เหมาะสมที่
เหมาะสมใน
ไม่สามารถ
สารนิเทศบน

เนื้อหา
สารสนเทศด้วยบัญชี
ตัวแทน
การสารสนเทศ

ความต้องการ
ของนักศึกษาดับ
เบอกชนที่มีอาชีพ
รวมระหว่างกลุ่ม
นุทางสถิติที่ .05
ข้อที่ 1 แสดงว่า
อาชีพอื่นๆ เช่น
ความต้องการเนื้อหา
มีสารนิเทศสำหรับ
บัญชีสภาพแวดล้อม
การแสงทางสารนิเทศ
คงของแต่ละบุคคล
หรือสระ นักศึกษามี
ความต้องเรื่องและให้
จากนี้การใช้เนื้อหา
ทางๆ ของนักศึกษา
มีแตกต่างกัน มีระดับ
เป็นไปตามสมมติฐาน
ความต้องการของผู้ใช้

สามารถกำหนดได้ว่าต้องการอะไรชัดเจนในเนื้อหาสารสนเทศ และต้องทำความเข้าใจโดยใช้เวลาในการศึกษาค้นคว้าเพื่อการประเมินความต้องการซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่กับปัญหา และวิธีการศึกษาข้อมูลที่จะนำไปใช้ เนื่องจากสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสของเทคโนโลยีที่เร็วขอบเขตจำกัด จึงเป็นเหตุให้การใช้เนื้อหาสารสนเทศของนักศึกษาต้องก้าวหน้าตามไปด้วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

3.2 ความแตกต่างของความต้องการเนื้อหาและการใช้เนื้อหาสารสนเทศของนักศึกษาจะดับบันทึกศึกษาทางวิทยาลัยของรัฐและเอกสารที่มีตำแหน่งหน้าที่การทำงานที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่าโดยรวมระหว่างกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีระดับน้อยสำคัญทางสถิติที่ .01 เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 3 แสดงว่าตำแหน่งหน้าที่การทำงานระดับผู้อำนวยการ/ผู้จัดการมีความต้องการเนื้อหาสารสนเทศเหมือนกันกับหัวหน้างานผู้ใต้บังคับบัญชา และนิสิต นักศึกษาจะดับบันทึกศึกษาที่มีข้อเนื้อเรื่องว่า ห้องสมุดในปัจจุบันได้พัฒนางานบริการทรัพยากรสารสนเทศให้ทันสมัย มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่สามารถเชื่อมโยงระหว่างห้องสมุดบันทึกศึกษา ให้ติดต่อ 24 ชั่วโมง จึงทำให้ผู้ใช้ประทับใจในการสืบค้นได้โดยไม่จำกัด จำนวนผู้ใช้และสามารถเลือกใช้ข้อมูลตามเนื้อหาที่ต้องการ และเข้าถึงแหล่งความรู้ที่จัดเก็บข้อมูลในรูป Electronic data ได้สะดวกและสามารถเรียกไฟฟ้า หรือมีค่าใช้จ่ายถูกกว่าในการใช้บริการ สำหรับการใช้เนื้อหาสารสนเทศระหว่างกลุ่มตำแหน่งหน้าที่การทำงาน ผลการวิจัยพบว่า มีความสามารถไม่แตกต่างกัน มีระดับน้อยสำคัญทางสถิติที่ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 3 แสดงว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริการทรัพยากรสารสนเทศ ที่สามารถสนับสนุนตามความต้องการหรือความคาดหวังของนักศึกษา ได้ค่อนข้างมาก อีกทั้งอาจได้รับการช่วยเหลือหรือ

แนะนำจากบรรณารักษ์ให้นักศึกษารู้จักแหล่งทรัพยากรสารสนเทศ และวิธีการใช้ห้องสมุดที่ถูกต้องเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าใจการคิดวิเคราะห์ที่ได้จากการเรียนรวมทั้งสามารถนำเอาความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

3.3 ความแตกต่างของความต้องการเนื้อหาและการใช้เนื้อหาสารสนเทศของนักศึกษาจะดับบันทึกศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกสารที่มีลักษณะการใช้บริการสารสนเทศที่แตกต่างกันผลการวิจัยพบว่าโดยรวมระหว่างกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีระดับน้อยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 5 แสดงว่า ลักษณะการใช้บริการสารสนเทศของนักศึกษาได้รับข่าวสารเกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ที่มีบริการในห้องสมุด ว่ามีอะไรบ้างและแต่ละประเภทให้ข้อมูลนิดใด สำหรับนักศึกษาที่มีลักษณะการใช้บริการสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีระดับน้อยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 6 แสดงว่า งานบริการ ยีม-คีน ของห้องสมุดที่เป็นหัวใจสำคัญของการให้บริการ ทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภทที่ห้องสมุด มีการรวบรวมหรือจัดเตรียมเนื้อหารายวิชาให้สอดคล้องกับความต้องการ นอกเหนือนี้ในการจัดทำทรัพยากรสารสนเทศไว้บริการตามความคาดหวังของผู้ใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยแยกประเภทเป็นลีอส์พิมพ์ สื่อไม้ตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สำหรับบริการช่วยค้นคว้าและวิจัย เป็นการส่งเสริมให้นักศึกษามีการใช้สารสนเทศ และมีการให้บริการด้วยเครื่องมือต่างๆ โดยมีบรรณารักษ์เป็นผู้ตอบข้อคำถามแก่ผู้ใช้บริการในลักษณะแนะนำแหล่งหรือชี้แหล่ง เช่น การจัดทำคู่มือการสืบค้นสารนิเทศทุกประเภทเจ้านักศึกษา หรือสามารถหยิบได้เองจากงานบริการของห้องสมุด นอกจากนี้

ยังมีการแจ้งข่าวสารข้อมูล หรือมีการประชาสัมพันธ์งานห้องสมุด และการยืม返ห้องสมุด เป็นต้น

ตามความต้องการเนื้อหาเฉพาะสาขาวิชาให้มีความสมูรณ์ยิ่งขึ้นจึงควรศึกษาให้ครบวงจรเพิ่มเติมจากมหาวิทยาลัยที่เกิดขึ้นใหม่ในประเทศไทย

ข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินการ

จากผลการวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ 2 ประการคือ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารห้องสมุด ควรมีการอบรมหัวข้อการเลือกใช้เนื้อหา วิธีแก้ไขปัญหาการเข้าถึงเนื้อหาและแนะนำแหล่งทรัพยากรสารสนเทศให้แก่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานบริการควรศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อนักศึกษาในการใช้เนื้อหาสารสนเทศ

ข้อเสนอแนะเพื่อการกำกับดูแล

1. ควรมีการศึกษาการสร้างจิตสำนึกรักการหลักที่มีต่อการบริการในห้องสมุดมิตรให้มีเทคโนโลยีสารสนเทศทันสมัยและลื่อต่างๆ ให้มีความเชี่ยวชาญในด้านการจัดการ

2. ควรมีการศึกษาการเลือกสรรสารสนเทศที่มีคุณภาพ เพื่อเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันที่มีค่านิยมและตัวบ่งชี้ที่ชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์เพ็ญ ลิงหนูด. "พัฒนาระบบสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาตามมาตรฐานค่าแรง" วารสารสารสนเทศ. 5 ; 1 (มกราคม - มิถุนายน) : 43-50 ; 2547.
- จิราพรรณ สวัสดิพงษ์. "สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่กับบทบาทที่เปลี่ยนไปจากการແນ່ການໃຊ້ห้องสมุดสู่การส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศตลอดชีวิต" วารสารสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 10-11 : 81- 90 ; 2546- 2547.
- ชัชวาล วงศ์ประเสริฐ. บริการสารานิเทศ. ปทุมธานี : คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต, 2547.
- ดันยศักดิ์ โภวทวีนุล. ความต้องการและลักษณะการใช้สารานิเทศของนักศึกษาในสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543.
- ธงชัย สันติวงศ์. องค์การและการบริหาร : การศึกษาการจัดการแผนใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพาณิช, 2530.
- พิชชุดา ศรีอันนันต์. การใช้สารานิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2541.
- วีระ สุภากิจ. ระบบสารสนเทศเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวิรยาสารสนน, 2545.
- สิทธิรัฐ แสงเจม. "ทัศนคติของอาจารย์ต่อการอ้างอิงสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์บน เว็บไซต์ ไวร์ด เว็บ ในการทำวิทยานิพนธ์และสารานิพนธ์ ของนักศึกษาปริญญาโทมหาวิทยาลัยรามคำแหง" วารสารห้องสมุด. 46 ; 4 (ตุลาคม - ธันวาคม) : 55-65; 2545.
- อ่ำไฟ ศรีรัฐพงศ์. ความต้องการใช้สารานิเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2546.